

Брюксел, 4 юни 2025 г.
(OR. en)

9422/25

Междуетноститутуционално досие:
2025/0650 (NLE)

JAI 684
FRONT 129
ASILE 45
MIGR 192
COEST 410
SOC 318

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 4 юни 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2025) 650 final

Относно: Предложение за
РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА
за удължаване на срока на временната закрила, въведена с
Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382, до 4 март 2027 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 650 final.

Приложение: COM(2025) 650 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.6.2025 г.
COM(2025) 650 final

2025/0650 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение
(ЕС) 2022/382, до 4 март 2027 г.**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

На 4 март 2022 г. Съветът прие Решение за изпълнение 2022/382¹ и задейства Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. („Директивата за временната закрила“)² за някои категории лица³, разселени на 24 февруари 2022 г. или след това вследствие на военното нашествие в Украйна на руските въоръжени сили, започнало на тази дата. Съгласно член 4, параграф 1 от Директивата за временната закрила първоначалният срок на временната закрила е една година, като закрилата може да бъде продължавана автоматично за периоди от шест месеца до максимален срок от една година. Временната закрила беше автоматично продължена с една година до 4 март 2024 г.

Съгласно член 4, параграф 2 от Директивата за временната закрила, в случай че причините, довели до необходимостта от предоставяне на временна закрила, продължават да са налице, Съветът по предложение на Комисията, която разглежда всяко искане на държава членка, отправено към нея за предложение пред Съвета, може да вземе решение с квалифицирано мнозинство за продължаване на срока на тази временна закрила за срок до една година. Срокът на временната закрила беше удължаван с допълнителни периоди от по една година, първо до 4 март 2025 г.⁴, а впоследствие — до 4 март 2026 г.

Целта на настоящото предложение е да се удължи допълнително със срок от една година временната закрила, въведена с Решение за изпълнение 2022/382 на Съвета. Това ще доведе до удължаване на временната закрила по отношение на категориите лица, определени в Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета, за периода от 5 март 2026 г. до 4 март 2027 г.

Към март 2025 г. почти 4,3 милиона разселени от Украйна лица⁵, една трета от които са деца, се ползват с временна закрила в ЕС⁶. Броят на лицата, ползващи се с временна

¹ РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2022/382 НА СЪВЕТА от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила.

² ДИРЕКТИВА 2001/55/ЕО НА СЪВЕТА от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите-членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием.

³ В член 2 от Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета се предвижда, че временната закрила се прилага за а) украински граждани, пребиваващи в Украйна преди 24 февруари 2022 г.; б) лица без гражданство и граждани на трети държави, различни от Украйна, които са се ползвали от международна закрила или равностойна национална закрила в Украйна преди 24 февруари 2022 г.; и в) членове на семейството на лицата, посочени в букви а) и б). Държавите членки прилагат настоящото решение или предоставят адекватна закрила съгласно националното си законодателство по отношение на лицата без гражданство и граждани на трети държави, различни от Украйна, които могат да докажат, че са пребивавали законно в Украйна преди 24 февруари 2022 г. въз основа на валидно разрешение за постоянно пребиваване, издадено в съответствие с украинското законодателство, и които не могат да се завърнат трайно в своята държава или регион по произход при безопасни и трайни условия.

⁴ Решение за изпълнение (ЕС) 2023/2409 на Съвета от 19 октомври 2023 г. за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 (europa.eu).

⁵ Над 4,4 милиона, ако се имат предвид държавите — членки на ЕС, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Швейцария.

закрила в държавите — членки на ЕС, остава стабилен — около 4,3 милиона, с тенденция към постоянно леко увеличаване (от 4,15 милиона през септември 2023 г. на 4,21 милиона през април 2024 г. и на 4,26 милиона през март 2025 г.). Германия, Полша и Чешката република остават държавите членки, които приемат най-висок брой лица, ползващи се с временна закрила (малко по-малко от 1,2 милиона в Германия, почти 1 милион в Полша и около 365 000 в Чешката република). Откакто беше активирана Директивата за временната закрила, държавите членки положиха значителни усилия за подкрепа на хората, разселени от Украйна, за да подпомогнат интеграцията им в приемащите общества, включително в системите на образованието и обучението, както и на пазара на труда. Освен това те продължиха да полагат усилия, за да увеличат капацитета за приемане и планирането на действия при извънредни ситуации. Отговорът на ЕС на руската агресия срещу Украйна продължава да се характеризира със силен компонент на солидарност, на първо място спрямо Украйна и нейния народ, както е видно от усилията на държавите членки и техните граждани, които приемат разселени лица, и на второ място между държавите членки.

От Директивата за временната закрила следва, че дадено лице може да се ползва от правата, свързани с временната закрила, само в една държава членка в даден момент; поради това лицата, ползващи се с временна закрила, които се преместват в друга държава членка, за да се ползват от такава закрила, не следва да могат да се ползват от социално подпомагане едновременно в две държави членки. Същевременно, за да се гарантира, че правата, свързани с временната закрила, се ползват към даден момент само в една държава членка и за да се избегнат многократни регистрации за временна закрила, държавите членки следва да отхвърлят исканията за разрешение за пребиваване, подадени на основание член 8, параграф 1 от Директива 2001/55/ЕО, когато е видно, че съответното лице вече е получило разрешение за пребиваване на това основание в друга държава членка и следователно се ползва от правата, свързани с временната закрила, в нея (вж. в това отношение точка 30 от решението на Съда (десети състав), дело C-753/23 [Krasiliva], 27 февруари 2025 г.).

Платформата за регистрация на временна закрила функционира от 31 май 2022 г. насам с цел да се даде възможност на държавите членки да обменят информация, за да се гарантира, че лицата, ползващи се с временна закрила или адекватна закрила съгласно националното законодателство, могат ефективно да се възползват от правата си в приемащата държава членка, като същевременно се ограничат възможните злоупотреби. За да се гарантира правилното функциониране на платформата, остава важно редовно да се качват данни за неактивните регистрации и бързо да се предприемат последващи действия, когато е необходимо, в случай на двойни регистрации. Платформата ще продължи да функционира, докато се предоставя временната закрила. В това отношение за продължаването на временната закрила не е необходима промяна във функционирането на платформата.

Въпреки че Евростат изготвя официалната европейска статистика относно временната закрила, която гарантира своевременна картина на състоянието за оперативни цели, последователното управление и контрол на издаването на разрешения за пребиваване изисква държавите членки редовно да качват точни и актуални данни в платформата за регистрация на временна закрила, включително данни за неактивните регистрации.

⁶ Освен ако не е посочено друго, всички данни за временната и международната закрила се получават от Евростат (База данни — Евростат).

Необходимостта от продължаване на предоставянето на закрила в комбинация с възможността лицата, ползващи се с временна закрила, да получат такава в избраната от тях държава членка, оказва въздействие върху системата за приемане в държавите членки, и особено в държави, които приемат голям брой лица, ползващи се с временна закрила, и които същевременно трябва да се справят с голям брой кандидати за международна закрила или с недостиг на жилища. В това отношение в бъдеще е важно да продължи работата за осигуряване на по-голям баланс на усилията между държавите членки.

Гарантирането на самостоятелността на разселените лица и прехода им към дългосрочно жилищно настаняване продължава да бъде приоритет.

В този контекст осигуряването на дългосрочни и устойчиви решения продължава да бъде от ключово значение за бъдещето. Въпреки че предвид несигурността, свързана с положението в Украйна, на разселените лица следва да продължи да бъде предоставяна закрила, е важно успоредно с това да се подготвят условия за плавен преход към прекратяване на режима на временна закрила, което отразява по-добре положението и отговаря на нуждите на лицата, пребиваващи в ЕС, и отчита капацитета и нуждите от възстановяване на Украйна. Този постепенен стратегически подход ще позволи на разселените лица, държавите членки и Украйна да се подготвят съвместно за момента, в който условията в Украйна ще благоприятстват връщане при безопасни и трайни условия и няма да има основания за запазване на режима на временна закрила. Освен че осигурява на ползващите се с временна закрила достъп до набор от хармонизирани права, задействането на Директивата за временната закрила продължава да смекчава риска системите на държавите членки за предоставяне на убежище да не са в състояние да обработят притока на хора без неблагоприятно въздействие върху ефективното им функциониране. Между февруари 2022 г. и февруари 2025 г. около 72 600 молби за международна закрила са подадени от украински граждани в ЕС (в сравнение с 52 000 между февруари 2022 г. и юни 2024 г.). През януари и февруари 2025 г. молбите за международна закрила, подадени от украински граждани, са се увеличили с 86 % в сравнение с периода януари-февруари 2024 г., а Франция и Полша се нареждат съответно на първо и второ място като основни приемащи държави на тези молби. При все това ограниченият общ брой молби продължава да показва, че временната закрила е постигнала целта си, включително за предотвратяване на претоварването на системите за убежище на държавите членки.

Съгласно проучването на Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН) относно намеренията от ноември 2024 г.⁷ делът на разселените лица, които планират или се надяват да се върнат в Украйна в бъдеще, е намалял в сравнение с една година по-рано (от 59 % на 57 %), докато делът на лицата, които не са сигурни в това дали ще се върнат, се е увеличил (от 24 % на 27 %), както и на тези, които съобщават, че нямат надежди за връщане (от 11 % на 12 %). Международната организация по миграция (МОМ) докладва⁸, че голям брой от лицата, сред които е провела проучване (70 %), възнамеряват да се върнат в Украйна, ако и когато там е безопасно.

⁷ Lives on hold: Intentions and Perspectives of Refugees, Refugee Returnees and IDPs from Ukraine, November 2024 (Живот на пауза: намерения и перспективи на бежанците, връщащите се бежанци и вътрешно разселените лица от Украйна), ноември 2024 г.).

⁸ Ukraine Regional Response: Needs, Intentions, and Border Crossings |Displacement Tracking Matrix (Регионалният отговор на Украйна — Потребности, намерения и гранични пунктове — Матрица за проследяване на разселването).

Освен това според проучването⁹ на Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA) около един от всеки трима респонденти през 2024 г. е бил решен да се върне (20 %) или да се ориентира (14 %) към връщане, което представлява значителен спад в сравнение с един на всеки двама респонденти през 2023 г.

Тези проучвания потвърждават, че разселените лица от Украйна все още не могат да се върнат в Украйна при безопасни и трайни условия.

В Украйна не стихва агресивната война на Русия. Русия продължава да извършва целенасочени и систематични нападения срещу гражданска инфраструктура и населени райони. Според мисията на ООН за наблюдение на правата на човека в Украйна броят на жертвите сред цивилното население през март 2025 г. се е увеличил със 70 % в сравнение със същия месец на 2024 г. Това представлява значителна ескалация и подчертава трайните последици от войната за цивилното население.

Непредсказуемите въздушни удари и нападения с безпилотни летателни апарати от страна на руските сили продължават да представляват сериозна заплаха в цялата страна, като достигат до региони далеч отвъд фронтовите линии. Тези атаки подчертават широкия географски обхват и безразборния характер на продължаващата агресия. Въздушните нападения засягат и енергийната инфраструктура, като оставят милиони хора без електричество, вода и/или отопление. През 2024 г. в енергийния сектор се наблюдава увеличение с 93 % на повредените или унищожени активи, включително инфраструктурата за производство, пренос и разпределение на електроенергия.

Считано от март 2025 г., по изчисления на МОМ в Украйна има 3 757 000 вътрешно разселени лица¹⁰. Две трети (66 %) от вътрешно разселените лица са били разселени в продължение на повече от две години, а 79 % са били разселени в продължение на повече от година. Делът на вътрешно разселените лица, които са били разселени в продължение на повече от две години, е най-висок сред вътрешно разселените лица, които са пребивавали в западната част на страната. Според информацията, предоставена в четвъртия доклад относно бързата оценка на щетите и потребностите (RDNA4)¹¹, Министерството на социалната политика официално е регистрирало 4 642 735 души като вътрешно разселени лица. В доклада се посочва, че бедността и продоволствената несигурност са се увеличили допълнително през 2024 г. Въздействието от войната остава неравномерно, като последиците се усещат най-силно от жените, включително по отношение на заетостта и основните нужди на домакинствата, лицата с увреждания, децата и младежите, вътрешно разселените лица и възрастните хора. Над 12 000 души са били убити, над 28 000 са били ранени, а милиони са загубили домовете си.

⁹ Surveys of Arriving Migrants from Ukraine: Movements and Returns Report (December 2024) (Проучвания сред мигранти, пристигащи от Украйна: доклад за движението и връщането (декември 2024 г.)).

¹⁰ Ukraine — Conditions of Return Assessment Factsheet — Round 9 (Украйна — Информационен лист с оценка на условията за връщане — издание 9) (декември 2024 г.).

¹¹ Ukraine — Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): (Украйна — Четвърти доклад относно бързата оценка на щетите и потребностите (RDNA4): (февруари 2022 г. — декември 2024 г.).

По изчисления на Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси (ОСНА) от януари 2025 г. над 12,7 милиона души в държавата се нуждаят от спешна хуманитарна помощ през 2025 г.¹²

Нестабилността, съчетана с трудната хуманитарна ситуация в Украйна, може също да доведе до допълнително пристигане на голям брой лица в Съюза и следователно до необходимостта от предоставяне на закрила на допълнителен брой разселени лица.

Настоящата несигурност и нестабилност на ситуацията в Украйна показват, че сегашните условия не позволяват прекратяване на временната закрила за лицата, на които такава е предоставена и които понастоящем се намират в държавите — членки на ЕС, и за тези, които може все още да се нуждаят от нея. Необходимо е да продължи закрилата за тези лица в рамките на Съюза. По същия начин, ако временната закрила скоро бъде прекратена и всички тези лица едновременно поискат международна закрила, това продължава да представлява риск за ефективното функциониране на националните системи за убежище.

Предвид гореизложеното Комисията счита, че към днешна дата причините за предоставянето на временната закрила продължават да са налице и че поради това срокът ѝ следва да бъде удължен като необходим и подходящ отговор на настоящата ситуация. Удължаването следва да бъде прието възможно най-скоро и за срок от още една година, т.е. за периода от 5 март 2026 г. до 4 март 2027 г., в съответствие с член 4, параграф 2 от Директивата за временната закрила. Целта е да се гарантира, че на лицата, разселени от Украйна и приети в държавите — членки на ЕС, се осигуряват възможно най-голяма стабилност и перспективи при настоящите обстоятелства.

Това е в съответствие с ангажимента на Съюза да предоставя подкрепа на Украйна и нейния народ толкова дълго, колкото е необходимо, както и с подкрепата му за всеобхватен, справедлив и траен мир, основан на принципите на Устава на Организацията на обединените нации и международното право. В случай, че обстоятелствата се променят така, че преди 4 март 2027 г. настъпи трайно спиране на огъня, Европейската комисия може да представи на Съвета предложение по член 6 от Директивата за временната закрила. Цитираната разпоредба позволява Съветът да преустанови временната закрила с решение, прието с квалифицирано мнозинство въз основа на предложение от Комисията, която трябва да разгледа и всяко искане, направено от държава членка за отправяне на предложение пред Съвета. Подобно решение на Съвета би следвало да се основава на констатацията, че обстановката в страната по произход е такава, че разрешава завръщането за продължително време в сигурни условия на лицата, ползващи се от временна закрила, при стриктно спазване на правата на човека и основните свободи, както и задълженията на държавите-членки относно принципа на *забрана за връщане*.

Освен това на държавите членки следва да се даде възможност да предприемат своевременно необходимите административни и правни стъпки (като например подновяване на разрешенията за пребиваване), за да се подготвят за удължаването на срока на временната закрила.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящото предложение е в пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на убежището, а Директивата за временната закрила е неразделна част от

¹² Ukraine Humanitarian Needs and Response Plan 2025 (April 2025) [EN/UK] — Ukraine | ReliefWeb (Хуманитарни потребности и план за реагиране за Украйна, април 2025 г.).

общата европейска система за убежище и беше предвидена за справяне с извънредна ситуация на масово навлизане на разселени лица, какъвто все още е случаят към днешна дата поради пълномащабното нашествие на Русия в Украйна. То е изцяло в съответствие и с целта на Европейския съюз за създаване на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, което е отворено за онези, които, принудени от обстоятелствата, законно търсят закрила в Европейския съюз.

Елементите на предложението са също така в съответствие с нормативните актове, съставляващи пакта за миграцията и убежището, приети през май 2024 г. Парламентът и Съветът се договориха да запазят Директивата за временната закрила като част от инструментариума на разположение на ЕС за ситуации на масово пристигане. Директивата за временната закрила се доказва като съществен инструмент за осигуряване на международна закрила в ЕС. На този етап тя продължава да е най-подходящият инструмент във връзка с разселването, причинено от агресивната война на Русия срещу Украйна.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящото предложение е в пълно съответствие с необходимостта да се даде възможност на държавите членки да обработват по организиран начин евентуални молби за международна закрила, без да се претоварват техните системи за убежище, и да продължават да предвиждат необходимите мерки в случай на масово навлизане на разселени лица от Украйна, които биха предотвратили претоварването на системите им за убежище. То е в съответствие и с външната дейност на Съюза. Настоящото предложение е в съответствие и с ограничителните мерки на ЕС и други действия, приети в отговор на руската агресия срещу Украйна. Настоящото предложение е част от всеобхватен набор от действия на ЕС в отговор на руската агресивна война срещу Украйна.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание за предложението е член 4, параграф 2 от Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица, като се има предвид, че основанията за временна закрила продължават да са налице. Тази разпоредба предвижда, че в случай че причините, довели до необходимостта от предоставяне на временна закрила, продължават да са налице, Съветът по предложение на Комисията, която разглежда всяко искане на държава членка, отправено към нея за предложение пред Съвета, може да вземе решение с квалифицирано мнозинство за продължаване на срока на тази временна закрила за срок до една година.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Съгласно дял V отДФЕС относно пространството на свобода, сигурност и правосъдие Европейският съюз разполага с някои правомощия в тази област. Тези правомощия трябва да бъдат упражнявани в съответствие с член 5 от Договора за Европейския съюз, т.е. само в случай и доколкото целите на предвиденото действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен самостоятелно от държавите членки и следователно могат да бъдат постигнати по-добре от Европейския съюз поради обхвата или последиците на предвиденото действие.

Ситуацията в Украйна в резултат на агресивната война на Русия продължава да оказва въздействие върху ЕС като цяло. Войната беше посрещната с безпрецедентен и единен отговор от страна на Европейския съюз. Това показва, че все още се изискват решения и подкрепа от ЕС, както и силна координация на равнището на ЕС, тъй като продължава да е необходимо всички държави членки да реагират ефективно на ситуацията заедно и да гарантират прилагането на едни и същи стандарти и хармонизиран набор от права в целия Съюз за 4,3 милиона души, които понастоящем се намират в Съюза. В допълнение към продължаващия масов приток на бежанци не може да се изключи възможността за мащабно пристигане на нови лица поради нестабилността на положението в Украйна. Ясно е, че с действията, предприемани от отделните държави членки, не може да се отговори задоволително на необходимостта от общ подход на ЕС към ситуация, която очевидно представлява общо предизвикателство за целия ЕС.

Такъв общ подход не може да бъде постигнат в достатъчна степен от държавите членки поотделно, а може, поради обхвата и последиците от настоящото предложение за решение за изпълнение на Съвета, да бъде постигнат по-добре и да се координира по-добре на равнището на Съюза, както посочиха и самите държави членки. Следователно Съюзът трябва да предприеме действия и може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5, параграф 3 от Договора за Европейския съюз.

- **Пропорционалност**

В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в член 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз, с предложеното решение за изпълнение на Съвета се предвижда продължаване на временната закрила за ограничен период от време, т.е. за една година за конкретната група лица, за които тя вече се прилага.

Предложената мярка е ограничена до необходимото предвид мащаба и сериозността на положението в Украйна, в резултат на което около 4,3 милиона разселени лица, понастоящем намиращи се в държавите — членки на ЕС, не са в състояние да се върнат в Украйна при безопасни и трайни условия. Освен това въпросното удължаване представлява и пропорционален отговор с оглед на настоящата ситуация, тъй като временната закрила е осигурила защита на системата за убежище на държавите членки от претоварване от значителен брой заявления от лица, пристигащи в държавите — членки на ЕС.

- **Избор на инструмент**

Съгласно член 4, параграф 2 от Директивата за временната закрила се изисква решение за изпълнение на Съвета за продължаване на временната закрила за срок до една година, когато причините за предоставянето ѝ продължават да са налице.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Изготвяне на политики въз основа на факти**

Мрежата на ЕС за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията с акцент върху Украйна и платформата за солидарност „Украйна“¹³ продължават своите

¹³ Платформата беше създадена от Комисията с цел координиране на оперативната реакция между държавите членки съгласно член 3, параграф 2 от Решение 2022/382 на Съвета. Наред с другото в нея се събира информация и се оценяват установените нужди в държавите членки, както и се координират оперативните последващи действия за удовлетворяването на тези нужди.

операции с цел да предоставят съответно обща ситуационна осведоменост относно миграционните последици от пълномащабното нашествие на Русия в Украйна и готовността на ЕС и държавите членки, както и координиран отговор на кризата чрез редовен обмен. В този контекст и в двата форума беше обсъдено повишаването на цялостната готовност на равнището на ЕС, включително планирането на действия в извънредни ситуации. Постоянно се събират информация и данни относно настоящото положение и движението на хора. В рамките на платформата за регистрация на временната закрила продължават да се обсъждат на ad-hoc основа начини за по-пълноценно гарантиране на подходящ обмен между държавите членки на информация относно лицата, ползващи се с временна закрила и с адекватна закрила, налична съгласно националното законодателство, като същевременно се откриват двойни регистрации в рамките на една и съща държава членка и между държавите — членки на ЕС. С оглед на значителния брой разселени деца и млади хора в тези усилия все повече се отчитат данните за интеграцията в системите за образование и обучение.

Освен това Европейската комисия, организации като Световната банка и Организацията на обединените нации, както и правителството на Украйна, редовно оценяват положението в Украйна. Световната банка публикува доклади относно бързата оценка на щетите и потребностите на Украйна¹⁴.

След избухването на войната МОМ работи за по-добро разбиране на положението на разселените лица и за проследяване на вътрешното разселване в Украйна и потоците на мобилност в допълнение към наблюдението чрез проучвания на намеренията на хората, бягащи от войната, и на лицата, преминаващи границата обратно към Украйна, както и оценката на условията за връщане. ВКБООН редовно публикува информация за намеренията и перспективата на (също и вътрешно) разселените лица от Украйна. От проучвания и документи на горепосочените международни организации е видно, че настоящото положение все още е нестабилно и несигурно, поради което не позволява връщане при безопасни и трайни условия. Според оценки на ВКБООН към април 2025 г. в световен мащаб са били регистрирани 6,9 милиона души, бягащи от Украйна¹⁵.

- **Консултации със заинтересованите страни, събиране и използване на експертни становища**

За да събере основана на доказателства информация, Комисията редовно се консултира чрез мрежата за подготвеност и управление на кризи в областта на миграцията и платформата за солидарност с органите на държавите членки, Европейската служба за външна дейност и съответните агенции на ЕС, украинските органи и международни организации, като същевременно поддържа обмен с неправителствени организации и организации на гражданското общество.

Комисията, в сътрудничество с ротационните председателства на Съвета на Европейския съюз, се допита до държавите членки относно бъдещето на временната закрила след март 2025 г. на министерско равнище, както и чрез поредица от срещи през април 2025 г. в рамките на работна група „Интеграция, миграция и експулсиране“, в Стратегическия комитет за имиграция, граници и убежище и в работна група

¹⁴ World Bank Group, “Ukraine Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4) (February 2022 — December 2024) (Група на Световната банка, Четвърти бърз доклад за оценка на щетите и нуждите на Украйна) (RDNA4) (февруари 2022 г.—декември 2024 г.).

¹⁵ Ukraine Refugee Situation (Положението с бежанците от Украйна).

„Убежище“ на Съвета, където държавите членки подчертаха необходимостта временната закрила да бъде допълнително удължена с една година колкото е възможно по-скоро, за да се поддържа общ европейски отговор. На последното заседание на SCIFA през април 2024 г. държавите членки признаха, че настоящата нестабилна ситуация не позволява промяна на обхвата на прилагане на временната закрила. Ако обаче ситуацията е благоприятна в бъдеще и с оглед на осигуряването на съгласуваност с постепенен и координиран преход към прекратяване на режима на временна закрила, ще се проведат допълнителни обсъждания относно обхвата на временната закрила.

Бяха проведени паралелни и допълнителни дискусии в платформата за солидарност, където държавите членки единодушно изразиха необходимостта от продължаване на временната закрила с още една година, за да се поддържа общ европейски отговор, да се осигури яснота за ползващите се със закрила и да се даде възможност на държавите членки да предприемат необходимите административни и правни стъпки на национално равнище (като например подновяване на разрешенията за пребиваване). Успоредно с това Комисията поддържа редовни контакти с украинските органи за събиране на информация за положението на място. В същото време в рамките на горепосочените форуми бяха обменени идеи и мнения относно необходимостта от предоставяне, успоредно с допълнително удължаване, на условията за осигуряване на плавен преход към прекратяване на режима на временна закрила, който би осигурил гъвкавост, за да може да се реагира по-добре на нестабилността и да се отрази по-добре положението на разселените лица в ЕС и на тези в Украйна. Освен това в съответствие с член 3 от Директивата за временната закрила Комисията проведе специални консултации с ВКБООН, който направи оценка на положението и предостави съответен принос, като проведе и проучвания относно намеренията на разселените лица. През март 2025 г. 109 организации на гражданското общество, публикуваха съвместно изявление¹⁶ относно положението на разселените лица от Украйна, в което наред с другото призоваха Комисията да предложи допълнително удължаване на временната закрила.

- **Основни права**

С предложението се зачитат основните права и се съблюдават принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз, както и задълженията, произтичащи от международното право, включително Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. за статута на бежанците, изменена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

От началото на агресивната война на Русия срещу Украйна нуждите от финансиране, свързани с прилагането на Директивата за временната закрила, бяха покривани от бюджета на съществуващите инструменти на ЕС за финансиране за периода 2014—2020 г. и 2021—2027 г., по-специално по линия на вътрешните работи и политиката на сближаване¹⁷.

¹⁶ Съвместно изявление, подписано от 109 хуманитарни организации и организации на гражданското общество за дългосрочни решения за разселените украинци.

¹⁷ Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа, т.нар. пакет „CARE“ (CARE, CARE-plus и Fast-CARE)

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

С *член 1* се предвижда удължаване на срока на временната закрила за разселените лица, посочени в *член 2* от Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета, с една година (от 5 март 2026 г. до 4 март 2027 г.).

В *член 2* се постановява датата на влизане в сила на настоящото решение.

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382, до 4 март 2027 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием¹⁸, и по-специално член 4, параграф 2 от нея,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) На 4 март 2022 г. бе прието Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета¹⁹ за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила.
- (2) В съответствие с член 4, параграф 1 от Директива 2001/55/ЕО временната закрила най-напред се прилагаше за първоначален период от една година — до 4 март 2023 г., а след това автоматично беше продължена с още една година — до 4 март 2024 г.
- (3) На 19 октомври 2023 г. Съветът прие Решение за изпълнение (ЕС) 2023/2409²⁰, с което удължи срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382, до 4 март 2025 г. На 11 юни 2024 г. Съветът прие Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1836²¹, с което удължи срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382, до 4 март 2026 г.
- (4) В контекста на задействането на Директива 2001/55/ЕО държавите членки единодушно се съгласиха в изявление²² да не прилагат член 11 от нея

¹⁸ ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj>.

¹⁹ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

²⁰ Решение за изпълнение (ЕС) 2023/2409 на Съвета от 19 октомври 2023 г. за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 (ОВ L, 2023/2409, 24.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

²¹ Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1836 на Съвета от 25 юни 2024 г. за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 (ОВ L, 2024/1836, 3.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

²² Изявление на държавите членки.

{Директива 2001/55/ЕО} по отношение на лица, които се ползват с временна закрила в дадена държава членка в съответствие с Решение за изпълнение 2022/382 на Съвета и които се преместват в друга държава членка без разрешение, освен ако на двустранна основа държавите членки не се споразумеят за друго.

- (5) Като се има предвид, че дадено лице може да се ползва от правата, свързани с временната закрила само в една държава членка в даден момент, за да се гарантира, че това е така, и за да се избегнат многократни регистрации за временна закрила, държавите членки следва да отхвърлят исканията за разрешение за пребиваване, подадени на основание член 8, параграф 1 от Директива 2001/55/ЕО, когато е видно, че съответното лице вече е получило разрешение за пребиваване на това основание в друга държава членка и следователно се ползва от правата, свързани с временната закрила, в нея, включително от социално подпомагане. Това би било в съответствие с решението на Съда на Европейския съюз по дело C-753/23, и по-специално с точка 30 от него.
- (6) За да се осигури своевременна картина на състоянието за оперативни цели, последователно управление и контрол на издаването на разрешения за пребиваване, държавите членки следва редовно да качват точни и навремени данни в платформата за регистрация на временна закрила, включително данни относно неактивните регистрации.
- (7) Понастоящем в Съюза има почти 4,3 милиона разселени лица от Украйна, които се ползват от временна закрила. Общият брой на регистрациите на лица, ползващи се с временна закрила, остава стабилен — около 4,3 милиона души с лека постоянна тенденция към увеличаване, като малко на брой лица съобщават, че се връщат за постоянно обратно в Украйна. Положението в Украйна не позволява връщането на голяма част от разселените лица в Украйна при безопасни и трайни условия. Според оценки на Международната организация по миграция към април 2025 г. 3 757 000 души са вътрешно разселени в рамките на Украйна. Две трети (66 %) от вътрешно разселените лица са били разселени в продължение на повече от две години, а 79 % са били разселени в продължение на повече от година. Делът на вътрешно разселените лица, които са били разселени в продължение на повече от две години, е най-висок сред вътрешно разселените лица, които са пребивавали в западната част на страната (78 %). Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси е изчислила, че през 2025 г. 12,7 милиона души в Украйна се нуждаят от спешна хуманитарна помощ.
- (8) Освен това не може да се изключи възможността за допълнително пристигане на голям брой лица поради трудните хуманитарни условия, всеобщата нестабилност и несигурността на положението в Украйна в резултат на агресивната война на Русия, включително засилените многократни въздушни нападения в цялата страна над цивилното население. Продължава да съществува риск от ескалация. Същевременно продължава да съществува риск за ефикасното функциониране на националните системи за убежище, ако временната закрила бъде прекратена в близко бъдеще и всички ползващи се от тази закрила лица кандидатстват за международна закрила едновременно.
- (9) Тъй като големият брой разселени лица в Съюза, които се ползват от временна закрила, вероятно няма да намалее, докато продължава войната срещу Украйна, е необходимо удължаване на срока на временната закрила за справяне с

положението на лицата, които понастоящем се ползват от временна закрила в Съюза или които ще се нуждаят от такава закрила, считано от 5 март 2026 г., тъй като този статут осигурява незабавна закрила и достъп до хармонизиран набор от права, като същевременно формалностите се свеждат до минимум в ситуация на масово навлизане в Съюза. Удължаването на срока на временната закрила би спомогнало също така да се гарантира, че системите за убежище на държавите членки няма да бъдат претоварени от значително увеличение на броя на молбите за международна закрила, които биха могли да бъдат подадени от лица, ползващи се с временна закрила до 4 март 2026 г., ако тази временна закрила бъде прекратена на тази дата, или от бягащи от войната в Украйна и пристигащи в Съюза лица след тази дата и преди 4 март 2027 г.

- (10) Поради това, като се има предвид, че основанията за временна закрила продължават да са налице, срокът на временната закрила за категориите разселени лица, посочени в Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382, следва да бъде удължен до 4 март 2027 г.
- (11) Настоящото решение зачита основните права и спазва принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (12) Съветът потвърждава ангажимента си да предоставя подкрепа на Украйна и нейния народ толкова дълго, колкото е необходимо, и изтъква отново подкрепата си за всеобхватен, справедлив и траен мир, основан на принципите на Устава на ООН и на международното право, а в случай на трайно спиране на огъня Съветът е готов да действа в съответствие с член 6, параграф 1, буква б) от Директива 2001/55/ЕО.
- (13) Ирландия е обвързана с Директива 2001/55/ЕО и следователно участва в приемането и прилагането на настоящото решение.
- (14) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение за изпълнение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Срокът на временната закрила, предоставяна на разселените от Украйна лица, посочени в член 2 от Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382, и удължен с решения за изпълнение (ЕС) 2023/2409 и (ЕС) 2024/1836, се удължава с една година — до 4 март 2027 г.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател